

BURDIN KURUTZ

(JOSE SAGARNA ABADĒA'ri)

Ude ta neguetan
eguzki eta ekaitz
ditut inguruan;
arerio ta lagun
pozez ta odoletan
daukadaz goguan.

Burdin Kurutz maitea
egunaren urratza
ditxarozu goizez;
noz-beinka datoz pozez
noz-naitan negar miñez
tximistaren garrez.

Bakea maite dozu,
beti, zerura bagira,
eta baserrira,
zure biotz urrea
egizko almenetan
makurtzen argira.

Aldien aldietan
tinko jarraitzen dozu
zure asmoetan,
notin bat dirudizu
ondasuna eskatzen
zure otoietan.

BAKARRIK

Bakardadean zagoz
lorazko mendi gaiña,
ederraren kantuz,
zure Egille Altsuak
berarentzat nai zaitu
biotz ori urtuz.

Ain zara maitegarri
urre-laiñotxupear
itxaso aldetik,
neskatil garbiena
dirudizu ortzaren
dizdiz zoraturik.

Bakearen ederraz
ezilkorturik zagoz
gozo samurretan;
amaren biotz muiña
errietan daukazu
larros usaiñetan.

Baserritar nekeak
egitan, maite dozuz
goizetik gabera;
zure bedeinkapena
gogoz, damotsazue
argitik argira.

BASERRI GIROA

Umeak arizpean
zure gogora dabiltz
jolas gozoetan;

baiña urrezko poza
aitittek sentitzen dau
beren errietan.

Bei gorriak daukazuz
izerdiz nekatuta
itz egin ezinik;
txoriak zugatzean
arat onat, kantari
lorrotzak pozturik.

Gau zoragarri artan
amets bat eldu jatan
izarren arteak;
apaizaren odolak
gorrituko ebala
zelaia errotik.

ETSIAIAK

Bakearen etsaiak
ausi eben aizia
burdiñaren otsez;
lur guztia dardaraz
ta odola ibaiez
ixuri zan lurrez.

Amaren ots larrira
euzko gudarostea
zeunkan aurraldean;
ariztegi eder bat
zirudien mutillak
mendi tontorrean.

Burdin-Kurutz maitea,
guda ikusi zendun
zure errietan;
semerik oberenak
oinik oin zaindu eben
ama lerrenetan.

Euzkadiren etsaiak
abadea dakarre
begiak estalduta;
iriz, barrez, burlaz,
euren gaiztakeria
ezin asetuta.

SAGARNA

Sagarna Jose, leial,
egia esan dozu
zeure apaizgoan;
zergaitik zaroaze
ezpat burdin artera
taiu latz orretan...?

Mandiola goikoa,
zu, zara testigu
gaiztakeri ontan;

txarri-kortan daukazu
Kristoren ordezkoa
egun bi ordutan.

Irugarren egunean
epailari gogorak
asarrez biotza,
gogoz izenpetzen dau
bildots errugabearen
odol eriotza.

Itz bat entzun zan gero
apaizaren agotik...
"errugabea naz,
nire epailaria
desgraziaz ilgo da"
zoritxar izenaz.

ZIÑALDARI

Burdin-Kurutz mendia,
eriotz ziñaldari
zaitut ordu ontan;
burdin izkillu otsa
miñez entzun zenduan
Joseren zaiñetan.

Gaizkina osotu zan
ta zelaia odola
lotsaz artu eban;
lurra, ixilik, dago
negar egin ezinik
samiñen artean.

Gaba, illun, egoan
eskutu ixillean
oben ilkorragaz;
lotsaz dator eguna,
ai, ondo ba-zenkie
zer datorren itzaz!!!

Goizez, argi sorreran
Mandiolan sartu da
kañoiaren otsa;
Jose epailaria
anka biak kenduta
lur gaiñean datza.

Ai, miñen nagarra!
atxak urratu bear
uluaren otsak;
itzaren deadarra
Mandiolan bete zan
ikaratzulurrak.

Burdin-Kurutz mindua,
zuk entzun zendun itza
auzoko etxean;
burdiñak bete eban
Mandiola goikoan
negarren artean.

PAULIN